

Con đ ng lý t ng và t t nh t cho đ t n c là đi đ n dân ch m t cách hoà bình. Nói cách khác là đi n bi n hoà bình đ có dân ch .

M t s ng i tin r ng Vi t Nam ch a h i đ đi u ki n đ có dân ch . Vì v y n u có dân ch ngay bây gi thì s đ a đ n m t n đ nh. Ph i ch đ n lúc có th có dân ch thì m i nên có dân ch . Do đó nh ng ng i này không mu n thay đ i th ch mà ch mu n Đ ng C ng S n Vi t Nam t thay đ i đ x ng đáng gi vai trò lãnh đ o. Ni m tin c a nh ng ng i này có xác đáng không? Bài vi t này mong mu n gi i đáp v n n trên và sau đó th đ ngh m t s bi n pháp đ dân ch hoá Vi t Nam.

Dân ch là m t ph ng pháp đ gi i quy t mâu thu n và đi đ n tho hi p. Dân ch không ph i là m t th i đi m đ ng i ch . Và cũng không th có dân ch m c tuy t đ i. Dân ch là m t quá trình tranh đ u hàng ngày đ có th đ t đ c m c đ g n tuy t đ i nh t. M c đ tuy t đ i c a dân ch luôn luôn thay đ i theo th i gian và hoàn c nh s ng. Vì v y b t k lúc nào cũng ph i tranh đ u đ có dân ch m c g n v i tuy t đ i nh t. B ng lòng v i dân ch đang có, có nghĩa là đang tr thành xa đ n v i m c đ tuy t đ i t c là xa đ n dân ch . Hãy xem các n c đang có dân ch . Không ph i t nhiên mà các n c này có đ c dân ch . H ã ph i tranh đ u và t n bao nhiêu m hôi, n c m t và máu m i có đ c dân ch . R i i ph i tranh đ u hàng ngày đ duy trì, c ng c , phát tri n và ki n toàn dân ch . Xét nh v y thì không th có dân ch ng i ch ho c đ c cho.

M t ng nh n v n đ nh c n làm sáng t : n đ nh dân s hay n đ nh chính tr ?

Nh ng tranh đ u đ đòi có dân ch có đ a đ n m t n đ nh không? Đ có câu tr i chúng ta hãy xem dân ch có đ a đ n m t n đ nh không? M t s ng i l y thí đ v nh ng bi n đ ng

Thái Lan trong th i gian g n đây đ minh ch ng cho vi c m t n đ nh c a dân ch . Khi xem xét k nguyên u c a nh ng bi n đ ng này thì nh ng bi n đ ng y x y ra là do các t ng lĩnh và m t s phe phái không tuân th quy lu t dân ch ch không ph i là do dân ch . Lúc nào cũng ch p hành quy lu t dân ch thì không x y ra m t n đ nh. Hãy nhìn xem các n c dân ch tiên ti n có m t n đ nh vì dân ch không? Các n c này c 4 ho c 5 năm là thay đ i ng i c m quy n nh ng cũng đâu có x y ra m t n đ nh.

Có m t ng nh n v n đ nh cũng c n làm sáng t . n đ nh có hai nghĩa: n đ nh dân s hay xã h i và n đ nh chính tr .

n đ nh dân s hay xã h i, nghĩa là n đ nh trong cu c s ng c a m i công dân, là đ m b o không b b t b , t ch thu tài s n, c m kinh doanh, không là n n nhân c a nh ng thay đ i lu t pháp đ t ng t và th ng xuyên, hay nh ng quy t đ nh tùy ti n c a chính quy n. n đ nh này r t c n thi t cho phát tri n kinh t , vì có nh th ng i dân m i có th yên trí đ tiên li u và ho ch đ nh sinh ho t c a mình. n đ nh này đòi h i dân ch , nhân quy n và nhà n c pháp tr .

V n đ nh chính tr cũng đ ng nên l n l n gi a n đ nh th ch và n đ nh c a t p đoàn c m quy n.

n đ nh th ch là m t b t bu c đ đ t n c n đ nh và đi lên. n đ nh th ch yêu c u ph i có m t th ch cho phép ng i dân đ c quy n t do ng c đ c m quy n và thay đ i ng i c m quy n có nghĩa là ph i có m t th ch dân ch , nhân quy n và nhà n c pháp tr .

Th c t cho th y t i các n c theo th ch đ c tài, ng i dân không đ c thay đ i nh ng ng i c m quy n mà h chán ghét vì b t tài, tham ô, quan liêu nên th ng x y ra ch ng đ i đ a đ n đàn áp và b t b khi n xã h i m t n đ nh. Trái l i trong các th ch dân ch vì ng i dân có quy n thay đ i nh ng ng i c m quy n đ nh k cho nên không có tình tr ng b t b và đàn áp vì ch ng đ i nh ng ng i c m quy n đ gây ra m t n đ nh xã h i.

n đ nh c a t p đoàn c m quy n, hay nói khác đi là s kéo dài c a m t chính quy n v i nh ng ng i c m quy n c a cùng m t đ ng hay phe nhóm. S kéo dài này, n u không do b u c t do mà là do m t ch đ đ c tài b o ng c, còn r t mâu thu n v i n đ nh dân s và do đó hoàn toàn mâu thu n v i phát tri n, b i vì ng i dân luôn luôn ph i s ng trong s s t, không

dám và không th p nh ng k ho ch kinh doanh lâu dài.

Kinh nghiệm cho thấy n đ nh dân s và th ch r t c n cho phát triển, trong khi n đ nh c a t p đoàn c m quy n hoàn toàn không có nh h ng, ho c ch có nh h ng x u. T i Nh t, t sau Th Chi n II t i nay, ít có chính ph nào kéo dài đ c hai năm. T i Ý, tuy i th trung bình c a các chính ph còn ng n h n nh u. M c đ u v y kinh t c a c hai n c này đ u phát triển nhanh chóng, h đ u là thành viên c a nhóm b y n c phát triển nh t. Trong khi các n c có nh ng chính quy n kéo dài nh Vi t Nam, Cuba, B c Tri u Tiên và nh u n c thu c châu Phi và châu M La Tinh l i r t trì tr và l c h u.

Khi các t p đoàn đ c tài - nh ban lãnh đ o Đ ng C ng S n Vi t Nam - nói c n ph i có n đ nh đ phát triển, nh u ng i đ ng ý v i h vì hi u đó là n đ nh dân s trong khi h th c hi n n đ nh là n đ nh c a t p đoàn c m quy n. Đó là m t s gian trá c n đ c t giác. Tóm l i dân ch không gây ra m t n đ nh mà m m ng chính c a vi c m t n đ nh là vì không có dân ch . B i v y c ng i ch đ có dân ch s càng đ a đ n m t n đ nh h n. Nh v y thì không có lí do nào đ trì hoãn vi c dân ch hoá đ t n c. Nh t là tình hình th gi i hi n nay bu c đ t n c chúng ta ph i dân ch hoá ngay đ có th phát triển n v ng và gi u m nh đ ng b t k p các n c trong vùng cũng nh đ b o v đ c đ t n c ch ng ho xâm lăng c a Trung Qu c. Ch có dân ch m i t o đ c đoàn k t dân t c và huy đ ng đ c toàn s c dân đ xây d ng, phát triển và b o v đ t n c. B i v y không th ng i ch đ có dân ch . Nh ng, tr c tình hình hi n nay c a đ t n c, ph i làm gì đ có dân ch cho Vi t nam?

Con đ ng lý t ng và t t nh t cho đ t n c là đi đ n dân ch m t cách hoà bình. Nói cách khác là di n bi n hoà bình đ có dân ch . Nh ng t i sao di n bi n hoà bình l i là con đ ng lý t ng và t t nh t? B i vì đ c tính quan tr ng nh t c a dân ch là đ i tho i, kiên trì đ i tho i đ thuy t ph c đi đ n nh ng tho hi p. C n nh n m nh là đ đ t đ c các tho hi p ch không ph i đ giành đ c toàn b th ng l i v ph n mình. Trong dân ch và nh t là dân ch đa nguyên thì không nên có ý nghĩ là s đ t đ c th ng l i toàn b cho mình. Ý nghĩ này s đ đ a đ n đ c tài. B i v y đ tranh đ u cho dân ch không th s đ ng b o l c mà ph i dùng l i nói. Ph i c g ng đ i tho i, kiên trì đ i tho i đ thuy t ph c và v n đ ng s đ ng thu n. M i hình th c s đ ng b o l c, dù là b o l c b ng l i nói, cũng không phù h p v i dân ch .

đây cũng c n cho thấy s gian trá c a Đ ng C ng S n Vi t Nam khi nói v di n bi n hoà bình. Di n bi n hoà bình đ có dân ch là m t di n bi n xây d ng dân ch trong đó Đ ng C ng S n Vi t Nam v n có ch đ ng và v n đ c c m quy n n u đ c dân tín nh m trong m t cu c b u c th c s t do có các đ ng khác cùng tranh c . Còn di n bi n hoà bình mà Đ ng C ng S n Vi t Nam hi n nay c ý nói là di n bi n đ l t đ và ph đ nh Đ ng C ng S n Vi t Nam v i m c đích hù do các đ ng viên nh đ c vi t trong D th o Báo cáo Chính tr c a Ban

Chßp Hành Trung ßng Đßng khóa X tßi đßi hßi đßi bißu toàn qußc lßn thß XI cßa Đßng. Bßi vßy chßng đßi đißn bißn hoà bình đß có dân chủ ß Vißt nam mãnh lißt nhßt hißn nay là Đßng Cßng Sßn Vißt nam.

Mßc đßu vßy chúng ta, nhßng ngß i mong mußn dân chủ cho đßt nßc, nhßt quyßt không lùi bßc trßc nhßng chßng đßi đißn bißn hoà bình này. Chúng ta hãy cùng nhau vßn đßng bßng nhßng phßng thßc thích hßp vßi khß năng đß vißc đißn bißn hoà bình đßn dân chủ nhanh chóng đißn ra. Trong cußc vßn đßng này chúng ta phßi quyßt tâm đòi hßi cho bßng đßc nhßng đißm sau đây:

- Sßa đßi Hißn pháp: Vißc sßa đßi đßu tiên mà mßi ngß i đßu đß tâm là hßy bß đißu 4 cßa bßn Hißn Pháp vì nó khßng đßnh tính đßc quyßn lãnh đßo cßa mßt đßng chính trß, vì nó lßy mßt chß nghĩa (Mác-Lê) và mßt tß tßng (tß tßng Hß Chí Minh) làm chß đßo. Mßt cách gián tißp, nó đißng cß lßi mßt sß quyßn công dân đßc quyßnh ß các đißu 52, 53, 63 cßa bßn Hißn Pháp. Nhßng ngoài đißu 4 ra, còn có rßt nhißu đißu trong bßn Hißn pháp hißn nay phßi cßn sßa đßi, tu chßnh hay hßy bß.

Hãy lßy mßt vài thí dß : Đßu tiên, cßm tß “Cßng Hoà Xã hßi Chß nghĩa Vißt Nam” cßn đßc loßi bß khßi bßn Hißn pháp vì mßt hißn pháp tß do và dân chủ không tôn vinh mßt chß nghĩa hay tß tßng nào ; đißu khoßn vß Mßt Trßn Tß Qußc (Đißu 9) cßn đßc hßy bß đß không tßo đißu kißn cho nhßng lßm đßng chính trß đßi danh nghĩa “hißp thßng”; Đßu 45 cßn đßc tu chßnh vì mßc đích cßa lßc lßng vũ trang không phßi là bßo vß mßt chß đß (xã hßi chß nghĩa) mà chß là bßo vß an ninh trßt tß, đßc lßp, chß quyßn và toàn vßn lãnh thß cßa đßt nßc. Cußi cùng, ngay cß “Lßi Nói Đßu” cßa bßn Hißn Pháp cßn phßi thay đßi mßt cách toàn dißn.

- Xây đßng bß lußt cho các đßng phái chính trß : nhìn nhßn vai trò cßa các chính đßng, cho phép tß do lßp đßng chính trß và quyßnh nguyên tßc sinh hoßt cũng nhß quyßn hßn và trách nhißm cho các đßng chính trß. Song song đó cũng cßn quyßnh mßt sß nguyên tßc vß tài chính và kinh tài cßa các chính đßng. Đây là mßt văn kißn lußt pháp tßi quan trßng. Nó sß tßo đißu kißn cho mßt tißn trình dân chủ trong ßn đßnh. Nó sß phát huy tính chßt đa nguyên chính trß và bßo đßm sß bßn vßng cßa tißn trình dân chủ hoá đßt nßc trong tßng lai.

- Xây đßng bß lußt cho xã hßi dân sß : quyßnh quyßn hßn và trách nhißm cßa các tß chßc dân sß. Bß lußt này sß quyßt đßnh bß mßt cßa xã hßi Vißt Nam trong tßng lai. Thßt vßy, mßt nßn dân chủ tißn tißn rßt cßn mßt xã hßi dân sß đa đßng. Tính chßt đa nguyên trên phßng đißn văn hoá và xã hßi hoàn toàn lß thußc vào nhßng sinh hoßt cßa các tß chßc dân sß có tßm vóc. Sinh hoßt cßa nhßng tß chßc này có lành mßnh hay không lßi lß thußc rßt nhißu vào mßt đßo lußt gißn đß nhßng rßnh mßch đß đißu tißt xã hßi dân sß và nhßng đßi tác xã hßi.

- Xây dựng bộ luật hoà giải dân tộc: Bởi vì muốn có dân chủ thực sự thì phải có bộ luật này, không thể nói hoà giải dân tộc một cách chung chung và chỉ là những kêu gọi trong các dịp lễ tết rồi không ai thực hiện; nhà nước phải có trách nhiệm thực hiện các thể chế và ban hành một bộ luật về hoà giải dân tộc. Lịch sử của đất nước ta suốt mấy ngàn năm qua (Chi-Li, Nam Phi) đã chứng minh một điều: Đem hàn gắn những vết thương, để xóa đi một quá khứ huynh đệ tương tàn, nhà nước cần đứng ra chủ trì công cuộc hoà giải dân tộc. Và nhà nước chỉ có thể thi hành chính sách hoà giải một cách nghiêm minh và liên tục khi có được một đạo luật làm kim chỉ nam cho những công việc bền bỉ và lâu dài.

Nếu mọi người trong khả năng có thể làm cho đất nước chuyển hoá trong hoà bình một cách nhanh chóng thành dân chủ thì đó là lợi ích và may mắn cho đất nước và các thế hệ mai sau.